

OSTERØY KOMMUNE
Postboks 1
5293 LONEVÅG

Att.Pelle Engesæter

Dato	12.04.2022
Vår referanse	2022/23123-4
Dykkar referanse	22/750 - 22/5233
Sakshandsamar	Cathrine Grasdøl
E-post	Cathrine.Gunn.Grasdal@vlfk.no

Fråsegn til høyring og offentleg ettersyn planprogram kommuneplanen sin arealdel 2023-2035

Vi viser til brev datert 01.03.2022 om høyring og offentleg ettersyn av planprogram for kommuneplanen sin arealdel.

Vestland fylkeskommune vurderer planprogrammet ut i frå fylkeskommunen sitt sektoransvar og målsettingar i regionale planar. Regionale planar vedteke i hhv Sogn og Fjordane og Hordaland er gjeldande fram til desse vert avløyst av nye planar i Vestland fylke.

Vurdering og innspel

Planfaglege innspel

Utviklingsplan for Vestland

Fylkestinget i Vestland vedtok i juni 2020 *Utviklingsplan for Vestland*, som er fylket sin planstrategi og som gjev retning for arbeidet til organisasjonen. Regional planstrategi skal leggst til grunn også for kommunal planlegging (jf. pbl § 7-2).

I *Utviklingsplan for Vestland* har ein utvikla 4 hovudmål med strategiar:

1. Vestland som det leiande verdiskapingsfylket og nasjonal pådrivar for eit regionalisert og desentralisert Noreg
2. Klima og miljø som premiss for samfunnsutvikling
3. Lokalsamfunn som ramme for gode kvardagsliv
4. Like moglegheiter til å delta i verdiskaping

FN sine berekraftsmål

Både kommunen og fylkeskommunen skal legge nasjonale forventningar til grunn og jobbe etter FN sine berekraftsmål. Det vil gjere at kommune og fylkeskommune framover kjem til å jobbe i ei felles retning, noko vi meiner er avgjerande viktig for å oppnå dei måla både kommunen og Vestland fylkeskommune har.

I planprogrammet legg ein dei 17 berekraftsmåla til FN generelt til grunn, men tar dei i mindre grad inn i skildring av plantema og knytt til kva ein vil oppnå. Fylkeskommunen meiner dette var tydelegare prioritert i kommuneplanens samfunnsdel. For å sikre at ein bidreg til å nå måla, er det vesentleg å kople saman arbeidet med KPA til FN-måla.

Planprogram

Med tanke på medverknad, er det positivt at planprogrammet gjer greie for føremål med planprogram i denne samanhengen. Med utgangspunkt i kommuneplanen sin samfunnsdel (KPS) syner planprogrammet vidare bakgrunn, skildring av hovudutfordringar og mål med planarbeidet. Ein gjer greie for tre prioriterte tema for planarbeidet: Bustadareal, næringsareal og grøne og blå område. Ein skildrar desse temaa, og viser utgreiingsbehov og rammer for arealinnspel til dei.

Medverknad

Kommunen skal sikre aktiv medverknad frå grupper som krev særskilt tilrettelegging. Dette kan vera personar med nedsett funksjonsevne, eldre, barn og unge. Grupper og interesser som ikkje er i stand til å delta direkte, skal få gode moglegheiter for medverknad på anna måte. Det er viktig å sikre medverknad gjennom hele prosessen.

Osterøy kommune har lagt opp til brei medverknad, og vil utarbeide ein medverknadsplan. Tabellen på side 12 i planprogrammet syner målgrupper og kva type kommunikasjon ein ser føre seg å gjennomføre medverknaden. Her er det mange konkrete og tenlege tiltak, slik fylkeskommunen vurderer det. Vi ser at kafédialog gjennom grendaråd er ein ambisjon. Dette kan vere ressurskrevjande, då ein først skal opprette grendaråd, men vi vurderer at dette vil ha stor verdi for å fange opp innspel frå innbyggjarar som ikkje er knytt til ei spesifikk gruppe eller organisasjon. I det vidare ser vi fram til ei skildring av kva spørsmål kommunen ønskjer å svare på gjennom medverknadsprosessane, og når i prosessen ein skal sikre denne medverknaden.

Arealstrategiar:

Arealstrategien i planprogrammet er forankra i KPS, og politisk vedteken i oktober 2021. I tillegg til den generelle delen, har ein strategiar for fire tema: bustad, næring, fritidsbustader og naturmangfald.

Arealstrategien tar opp i seg viktige prioriteringar knytt til natur og landbruk, då ein seier at kommunen skal ha eit aktivt og levande landbruk som legg til rette for bruk av lokale ressursar, der dyrka mark blir tatt vare på for lokal matproduksjon, for karbonlagring, men og for å ta vare på kulturlandskapet, og å sikre matjord frå nedbygging. I arealstrategi for bustadområde har ein formulert at kommunen skal i størst mogleg grad fremje fortetting i kommunesenter, områdesentra og bygder, og i tillegg ta i bruk nytt byggjeland etter behov. Fylkeskommunen meiner at intensjonane om å fokusere på utvikling av kommunesenter, områdesenter og etablerte bygder er gode. Mål om å ta i bruk byggjeland etter behov, og til dels også bygdeutviklinga, vil vere i konflikt med satsing på karbonlagring, lokal matproduksjon og jordvern. Det er særleg viktig at handsaminga av desse til dels motstridande prioriteringane blir gjort tydelege og sikra i arealdelen.

Konsekvensutgreiing

Kommuneplanar som fastsett framtidig arealbruk skal konsekvensutgreiast jf KU-forskrifta § 6, og planprogrammet er eit utgreiingsprogram for konsekvensutgreiing av arealdelen. KU for arealdelen skal skilje mellom KU for dei einskilde utbyggingsområda og for dei samla arealbruksendringane. Kommunen må utforme utgreiingsprogrammet slik at det i høyringsfasen av arealdelen kan takast stilling til om utgreiingsarbeidet er gjennomført i samsvar med programmet

Kap 5.2 omhandlar Konsekvensutgreiing og risiko- og sårbarheitsanalyse. Vi vil rå til at ROS-analyse vert omtalt i eit eige underkapittel. Utgreiingsprogrammet må supplerast med metode for konsekvensutgreiing. Det er fleire metodar som kan nyttast. Det er skildra ein enkel metode i kap 5. i rettleiar «T-1493 Konsekvensutredninger - Kommuneplanens arealdel», og noko meir omfattande metode i Miljødirektoratet sin rettleiar «M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø».

Det er positivt at kommunen har stilt formelle krav til innspel til ny arealbruk, jf kap 7.

I tabell 5.1 er det eit utval av tema og fokusområde for konsekvensutgreiing. Her saknar vi ei vurdering av eksisterande kunnskap og vurdering av behov for ny kunnskap knytt til arbeidet med KU.

Klima og energi

Vestland fylkeskommune viser til Klimaplan for Hordaland (2014-2030). Vi kan ikkje sjå at emnet klimatilpassing er på lista over utgreiingstema for KU.

Klimaomstilling

Fylkeskommunen vurderer det som positivt at kommunen har emna grøne og blå område som tema i arbeidet med arealdelen, og at kommunen skal inkludere føresegn om at det ikkje er tillat med bekkelukking.

Som ein del av kartlegginga av naturmangfald, oppmodar vi om å kartlegge områder som kan vere viktig for å bruke naturbaserte løysingar som ein del av klimatilpassinga. Kommunen skal bli arealnøytral. Vi rår kommunen til å bruke målet om arealnøytralitet som eit av grunnlaga når arealinnspela skal vurderast. Fleire kommunar i Vestland har vedtatt at dei skal vere arealnøytrale, og er i gong med å sjå på metodar for kartlegging av areal og praktisk bruk. Fylkeskommunen kan bidra til å sette Osterøy kommune i kontakt med andre kommunar som arbeidar med dette, dersom de ynskjer det.

Klimagassutslepp, og korleis kommunen kan bruke kommuneplanen sin arealdel til å redusere desse, bør i større grad bli inkludert i planen. Dette til dømes gjennom plassering av bustadar og næringsareal, å legge til rette for utsleppsfri mobilitet og krav til materialval og ombruk.

Fylkeskommunen oppmodar til å vurdere eldre reguleringsplanar i lys av venta klimaendringar, og eventuelt oppheve planar der klimaendringar kan gi eit endra risikobilete.

Energiomstilling

Osterøy kommune bør sjå på effektiv energibruk og miljøvennleg energiomlegging i kommunal bygningsmasse og i områder for ny utbygging.

Samordna areal og transport

Osterøy kommune er i planområdet for *Regional areal- og transportplan for Bergensområdet* (RATP). Planen har retningslinjer for kunnskapsgrunnlag og arealbruk som skal leggjast til grunn for rullering av kommuneplanar. Osterøy kommune ligg ikkje innafor regional vekstsone, men er omfatta av føringar knytt til differensiert arealforvaltning.

3.3 Utanfor regionale vekstsonar kan det bli lagt til rette for utbygging for å oppretthalde gode tettstader og levande lokalsamfunn.

4.3 Utanfor regionale vekstsoner skal det takast særleg omsyn til naturmangfald, landskap, landbruk, kulturmiljø og friluftsliv.

Fortetting av areal er også viktig i distrikt og spreidd bygde område. Dette er for å unngå auka utslepp frå transport, og samtidig ivareta landbruks-, natur-, landskapsverdiar. I RATP er dette målet for regionalt transportsystem:

Bergensområdet skal ha eit miljøvenleg, effektivt og trygt transportsystem som sikrar mobilitet for befolkning og næringsliv. Veksten i persontransporten skal tas med kollektiv, sykkel og gange.

Mindre stadar må òg tilrettelegge for at fleire kan gå og sykle i sentrumsområda.

Senter- og tettstadsutvikling

Etter Regional plan for attraktive senter i Hordaland bør kommuneplanen legge opp til ein arealbruk som styrkar eksisterande sentrum og knutepunkt. Dette inneber at ein bør prioritere utbyggingsområde som ligg lokalisert i og tett på eksisterande sentrum. Handel og tenester bør som hovudregel vere lokalisert til sentrum. Det same bør arbeidsplassar med mange tilsette. Sentrumsområde i kommunesenter skal vera avgrensa i kommuneplanen. Nye bustadområde bør lokaliserast innanfor gangavstand til sentrum, og innanfor område som allereie er utbygd.

Ein slik arealbruk er effektiv, bidreg til å verne arealressursar, og legg til rette for at innbyggjarane kan gå og sykle til sine daglege gjeremål. Ein bygger samtidig opp om grunnlaget for eit mangfaldig og godt tenestetilbod i sentrum. Vidare må sentrum gi rom for mjuke trafikantar, blå-grøne kvalitetar, aktive fasadar med aktivitet på bakkeplan, og gode opphaldsrom for menneske i ulike aldrar og funksjonsnivå.

Gjennom arealstrategien i samfunnsdelen og planprogrammet til KPA for Osterøy, held kommunen fast på eksisterande senterstruktur med Lonevåg som kommunesenter, og lokalsentra Haus, Valestrand/Hauge og Fotlandsvåg. Kommunen legg opp til styrking av desse, både med tanke på

næring og bustader, og ein vil legge til rette for kombinasjon bustad- og forretningsføremål her. Ein ønskjer utvikling og fortetting av eksisterande næringsareal. Dette er positivt, både med tanke på stadutvikling, tilgang til tenester og infrastruktur. Det er også positivt at kommunen gjennom arealstrategi vil legge til rette for eit meir differensiert bustadtilbod, med tanke på eigarform, pris og storleik. Alle desse momenta kan bidra til å ta i vare attraktiviteten i senterområda, og er framtidsretta med tanke på framtidig folketalsutvikling og god arealforvaltning.

Når det gjeld senterstruktur og handel, minner Vestland fylkeskommune om Regionale føresegner for arealbruk (Hordaland, 2015-2026, s.50)

Infrastruktur og veg

Bustadbygging

Kommunen peiker på at det har vore vanskeleg å få til utvikling i bygdene knytt til bustadbygging fordi områda som er regulert til dette har så mange og store rekkefølgjekrav at dei ikkje lar seg realisere. Fylkeskommunen vil legge til at kommunen ikkje bør legge ut nye bustadområde der det er særleg tyngande rekkefølgjekrav utan avklart finansiering. Samstundes vil vi merke at dersom kommunen likevel ønsker å legge ut eller vidareføre bustadområde der infrastrukturen ikkje ligg til rette for det, må de pårekna rekkefølgjekrav. Det er i utgangspunktet den som utløyser behov for til dømes gang- og sykkelveg eller utbetring av kryss, som må stå for finansieringa.

For å sikre at det skjer utvikling i bygdene, ønsker kommunen å vurdere å gjere om regulerte bustadområde til LNF-spreidd område. Fylkeskommunen meiner de bør avgrense bruken av LNF-spreidd, og ber om de greier ut behov for føresegner knytt til arealføremålet. Ved vurdering av LNF-spreidd busetnad er det viktig at de legg til rette for trygge trafikale løysingar for avkøyrslar både frå kommunal veg og frå fylkesveg. Avkøyrslar skal vere i samsvar med gjeldande vegnormalar jf. handbok N100 «Veg og gateutforming». Kommunen bør legge til grunn at ein nyttar eksisterande tilkomstar, og at tal på avkøyrslar blir avgrensa.

Næringsareal og massar

For å legge til rette for ei kontrollert behandling av massar som kjem til Osterøy ønsker kommunen å sette av areal som kan regulerast til oppbevaring av massar. Fylkeskommunen ser at det er behov for å avklare arealbruken på eit overordna nivå og er positiv til dette grepet. Vi ber kommunen greie ut om trafikktryggleik og framkome på vegnettet ved vurdering av nye område.

Byggegrenser

Kommunen har høve til å innarbeide byggegrense mot offentlig veg i samsvar med plan og bygningslova § 11-9 nr. 5, og elles eventuelle aktuelle rekkefølgjekrav/andre krav knytt til veg/teknisk infrastruktur (pbl. §11 -9 nr. 3 og 4). Fylkeskommunen sin Rammeplan 2021-2024 med haldningsklassar for avkøyrslar og byggegrenser kan vere til hjelp i dette arbeidet. Omsynssoner i samband med vegtrafikkstøy kan de også legge inn i plankartet i samsvar med pbl. § 11-8.

Mobilitet og kollektivtransport

Planprogrammet viser til dei nasjonale måla som er nedfelt i *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*, som vart vedteken i 2014. Hensikta er at planlegging av utbyggingsområde og transportsystem skal legge til rette for mest mogleg effektiv og miljøvennleg transport slik at transportbehova kan reduserast. Oppfølging av dei nasjonale målsettingane er innarbeid i regionale styringsdokument, og vi vil trekke fram Regional transportplan for Vestland (RTP) som et viktig styringsdokument for samferdselssektoren i Vestland. Planen har følgjande overordna mål:

Vestland skal ha eit trygt, effektivt og framtidsretta transportsystem som legg til rette for klima- og miljøvennleg mobilitet og berekraftig samfunnsutvikling.

Kommunal arealutvikling, og særleg lokalisering av nye bustad- og næringsområde, har stor innverknad på mobilitet og korleis folk reiser. Kommuneplanens arealdel skal følgje opp samfunnsdelen og det er positivt at Osterøy vektlegg at utviklinga skal være berekraftig og ha fokus på folk, miljø og næringsliv. Ei utfordring har vore at område som er regulert til bustadbygging i dei mindre bygdene vanskeleg let seg realisere. Føremålet spreidd LNF på dei mindre stadane kan vere ein moglegheit som vert løfta i planforslaget. Generelt oppmodar vi til å legge til rette for eit busettingsmønster knytt til eksisterande infrastruktur og målpunkt. Spreidd busetting aukar behovet

for skoleskyss, og kan gjere kommunale tenester og beredskap meir krevjande å organisere. Vi vil oppmode kommunen om å vere varsam med å opne for LNF-spreidde bustadområde.

Landskap (<https://www.fylkesatlas.no/>)

Store område i Osterøy kommune er kartlagd og vurdert til å ha regional landskapsmessig verdi 3. Dette gjeld både fjordlandskap, sprekkdalar, kystfjell og -dalar og åslandskap med fleire. Dette kan ein finne meir informasjon om på lenka over. Landskapsverdi og landskapsomsyn er også eit tema i Regional areal- og transportplan for Bergensområdet (RATP). Etter lova §3-1 skal planlegging sikre kvalitetar i landskapet og vern av verdifulle landskap.

Friluftsliv

På www.fylkesatlas.no finn ein oversikt over nasjonalt og regionalt viktige friluftsområde i fylket vårt. Planprogrammet har ei god omtale av temaet grønnstruktur og korleis grøne strukturar er viktig for m.a. friluftsliv. Friluftsliv er nemnt som eit viktig tema for arealplanen og det står at det arbeidast med å kartlegge turveggar og turstiar i kommunen. Ei slik kartlegging vil vere eit viktig kunnskapsgrunnlag for arealplanen og vil og vere eit godt utgangspunkt for å lage ein plan for friluftslivets ferdselsårer. Osterøy kommune har førebels ikkje søkt fylkeskommunen om prosjektmidlar til å starte på arbeidet med ein slik plan. Ved å gjere dette kan kommunen få bistand både til vidare kartlegging av friluftslivets ferdselsårer og til å lage ein plan for korleis desse kan forvaltast. Neste utlysing av tilskotsmidlar blir truleg i oktober.

Arealdelen bør syte for at område med verdi for friluftsliv vert teke i vare for framtida. Planen bør sette av naudsynt areal til friluftsliv. Osterøy kommune har og nyleg gjort ferdig kartlegging og verdsetting av friluftslivsområde. Denne kartlegginga kunne med fordel har vore omtale i planprogrammet som eit viktig kunnskapsgrunnlag for arealplanen.

Idrett og idrettsanlegg er ikkje nemnt spesifikt i planprogrammet. Det er berre vist til arbeid med eigen kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, samt handlingsplan for idrett og fysisk aktivitet som begge skal vere klare i løpet av 2022. Tatt i betraktning at kommuneplanen sin arealdel er ein overordna og langsiktig arealplan som er eit styringsdokument for arealpolitikken i Osterøy, bør planprogrammet også nemne omsynet til idrett og idrettsanlegg.

Folkehelse

Vestland fylkeskommune viser til *Regional plan for folkehelse (2014-2026)* for tidlegare Hordaland. I Osterøy kommune sin samfunnsdel heiter det at «*Folkehelseomsyn skal vera eit vurderingskriterium i alle kommuneplanar*». Vurderinga av folkehelseomsyn er noko utydeleg i planprogrammet, sjølv om det vert løfta fram kopla til bustadbygging og grøne og blå struktur. I følgje *Lov om folkehelsearbeid* §2-4 skal kommunen fremme folkehelse innan dei oppgåvene og med dei verkemidla kommunen er tillagt, her under ved lokal utvikling og planlegging. Folkehelseomsyn kan med fordel løftast tydelegare fram i planprogrammet og i det vidare arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Kommunens arealstrategiar skal i størst mogleg grad fremje fortetting av kommunesenter, områdesenter og bygder. Den planlagde utviklinga av kommunen følger i stor grad nærleiksprinsippet og er med på å byggje opp under kommunens målsetting om å legge til rette for ei aldersvennleg sentrumsstruktur med variert bustadtilbod. Vidare skriv kommunen at dei skal sikre gode bumiljø for innbyggjarane i alle livsfasar, og gjennom arealplanlegginga stimulere til auka differensiering i bustadmarknaden med omsyn til storleik, pris, tilgjengelegheit (universell utforming) og eigedomshøve. Dette vil vere med på å skape eit meir inkluderande samfunn i Osterøy kommune og vil og vere eit viktig verkemiddel i arbeidet med sosial utjamning.

Barn og unge sine interesser

Omsynet til barn og unge sine oppvekstvilkår skal ivaretakast i planlegginga, dette er del av plan- og bygningslova sin formålsparagraf. Vi viser og til Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen. Ansvaret for barn og unge heng nøye saman med vårt arbeid for gode bumiljø, folkehelse og universell utforming. Det er også viktig korleis vi planlegg transportsystemet vårt, slik at barn kan ferdast trygt til og frå skule og aktivitetar i nærmiljøet sitt. Eit viktig verktøy for kommunane er å kartlegge barnetrakk, og gjere informasjonen tilgjengeleg for alle som lagar arealplanar. Vestland fylkeskommune ser det som positivt at ein i medverknadsarbeidet vil nytta barnetrakk. Sjå meir informasjon på: <https://www.barnetrakk.no/>

Strandsone

I planprogrammet har ein gjort ei avgrensing av planområdet, slik at arbeidet med KPA no ikkje omfattar sjø og strandsone. Kystsoneareal er handsama i vedteken KDP for sjø og strandsone (2018-2027). Strandsona skal ivaretakast som verdifullt natur- og friluftsområde, og sikrast god tilgjenge for ålmenta. Plan- og bygningslova (pbl) gjev føringar for strandsona, og desse er utdjupa i statlege planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsona langs sjøen.

Sjølv om omsyna til sjø og strandsone i hovudsak skal vere avklart og handsama i kommunedelplanen, minner fylkeskommunen om pbl sin vektlegging av heilskapleg planlegging og at KPA må ta med seg samanhengen mellom alle areal i kommunen.

Jordvern

Vi treng dyrka og dyrkbar jord for å sikre matforsyning på lang sikt. Vi bør derfor i størst mogleg grad unngå å byggje vegar, bustader og industribygg på dyrka mark. Jordvern inneber å sikre at den beste jorda framleis blir brukt til å dyrke mat og ikkje omdisponert til andre føremål. Framtida sine utfordringar krev ein heilskapleg jordvernstrategi.

I planprogrammet uttrykkjer kommunen fokus på jordvern og at ny disponering av dyrkbar jord til ikkje-landbruksføremål må haldast på eit minimum. Dette er m.a. kopla til historikk i kommunen for slik omdisponering. Samstundes vil ein prioritere spreidd utbygging i grendene utan reguleringsplan:

Arealføremålet LNF-spreidd (§ 11-7 andre ledd nr.5 bokstav b) kan vere ein viktig strategi for å oppretthalde busetnad og aktivitet i grendene, men må vurderast i høve til behov og til arealstrategien for bustader. Arealføremål LNF-spreidd kan opne opp for bygging av einskildhus på landbrukseigedom. Det er viktig at kommunen har tilgjengeleg areal i grendene som ein kan etablere bustad på utan at ein må gjennom reguleringsplan, men gjennom å sette krav gjennom føresegn og retningslinjer til desse områda.

Vestland fylkeskommune meiner at opning for meir spreidd bygging i LNF-område kan bidra til å auke presset på omdisponering av landbruksareal. Under «Utgreiingsbehov og avklaringar» viser ein til moglegheita av å fastsette grenser for utbygging mot jordbruksareal. Dette er ei svært viktig prioritering, saman med fokuset på KDP for landbruk, sett i samanheng med prioritering av bustadareal.

Naturmangfald

Arealbruk er den største trusselen mot naturmangfald, og langsiktig vern og forvaltning av LNF-område bør difor sjåast som eit viktig bidrag i arbeidet med å hindre tap av naturtypar og artar. Dette arbeidet må og inkludera å vurdere behov for å verne viktige naturtypar, som til dømes myr.

For å unngå å øydelegge naturmangfaldet i samband med endring i arealbruken, er kommunen avhengig av å ha kunnskap om naturverdiane. Eventuelle restriksjonar på utbygging og andre aktivitetar er "tilpassa" dei ulike artane sine biotopkrav og toleransar overfor menneskelege påverknader. Det må takast eit særleg omsyn til desse førekomstane i kommuneplanen, og i nokre tilfelle vil det vere naturleg å markere desse som omsynssone (PBL § 11-8). Tar ein vare på leveområda vil ein også berge artsmangfaldet. For å redusere tap av artsmangfald vil det vere viktig at det vert sett av naturprega areal slik at artar og naturtypar kan utvikle seg naturleg.

I arealstrategien i planprogrammet seier ein at ein skal medverke til berekraftig arealbruk med omsyn til biologisk mangfald. Vestland fylkeskommune ser fram til at dette blir konkretisert og sikra på ein god måte i det vidare planarbeidet.

Vassforvaltning

Regional plan for vassforvaltning for Vestland vassregion (2022-2027) set miljømål for vassførekomstane i fylket. Arealforvaltning gjennom kommuneplanen er eit viktig verktøy for å bidra til at miljømåla vert nådd. I kommuneplanen bør sårbare vassførekomstar og førekomstar der miljømåla ikkje er nådd, omfattast av omsynssone med føresegnar som bidreg til at førekomstane ikkje vert utsett for negativ innverknad og at miljømåla vert nådd.

Dersom utbygging er tenkt i nedbørsfelt til vassførekomstar som ikkje har nådd miljømåla bør arealplanen leggje til rette for at tiltak som krev byggeløyve bidreg til at tilstanden på elva, innsjøen eller kystvatnet vert betra og miljømåla nådd.

Generelle føresegner og retningslinjer eller omsynssoner med tilhøyrande føresegner og retningslinjer, er gode verktøy som arealplanen kan nytta. Om det ved utbygging ikkje er praktisk eller økonomisk mogleg å betra tilstanden, er minstekravet at tilstanden ikkje vert dårlegare (jf. Vassforskrifta § 4) med mindre det er grunnlag for unntak (jr. Vassforskrifta §12 – «ny aktivitet eller nye inngrep»).

Databasen Vann-Nett (www.vann-nett.no) viser miljøtilstanden av vassførekomstar og gjev viktig grunnlagsdata for planarbeidet. Klima- og miljødepartementet har utarbeidd ei rettleiing for korleis offentlege styresmakter skal vurdere ny aktivitet eller nye inngrep i vassførekomstar.

Universell utforming

Universell utforming er utforming av produkt, informasjon, tenester og omgjevnader på ein slik måte at dei kan brukast av alle menneske i så stor grad som mogleg, utan behov for tilpassing eller ei spesiell utforming. Universell utforming vert ofte omtala som tilgjenge for alle. Bygningar og uteområde tilrettelagt for personar med funksjonsnedsetting fungerer også godt for alle andre.

Under tema bustadareal/bustadbygging i planprogrammet har Osterøy kommune fokus på bustadmiljø som passar like godt for barn og eldre. Med tanke på universell utforming (UU), har ein særleg fokus på aldersvennleg stadutvikling. Dette er viktig med det vi veit om framtida, og for å bidra til mangfald i bustadmiljø. I arbeidet vidare kan ein likevel ta opp og synleggjere eit breiare fokus på UU, i sær med tanke på FN sine berekraftsmål, mellom anna 3 God helse, 10 Mindre ulikskap og 11 Berekraftige byar og samfunn.

Kulturminne og kulturmiljø

Kulturminne er ein avgrensa ressurs som ikkje kan erstattast dersom dei vert borte. Dette gjeld både dei automatisk freda kulturminna og dei historieberande kulturminna frå nær fortid. Vestland fylkeskommune er i dag delegert kulturminnemynde både for automatisk freda kulturminne og kulturminne av nasjonal verdi.

Planprogram for kommuneplanen sin arealdel – legg opp til at plan for kulturminne og kulturmiljø skal vera ferdig 2024. Ein slik plan skal ha fokus på nyare tids lokale og regionale kulturminneverdiar. I den grad automatisk freda kulturminne skal omtalast bør dette gjerast ut i frå eksisterande kulturminneinformasjon i Askeladden. I mange høve kan det finnast lokal informasjon og segn/soger knytt til kulturminne og kulturmiljø, ein slik immateriell kunnskap kan vera viktig å få tak i, som ein lokal resurs.

Vestland fylkeskommune har som politikk at alle automatisk freda kulturminne skal visast som H730 i kommuneplan kartet og omtalast i felles føresegnene. Kartfesting og skildring av status/tilstand er ei oppgåve som ligg til fylkeskommunen. Me vil søke å få gjort ei oppdatering av kulturminneinformasjonen i Askeladden.

Osterøy har fleire viktige kulturminne frå nyare tid, nokre er freda andre er regionalt viktige. Kulturminneplanen si gjennomgang av desse må bli ein del av kommuneplanen sin arealpolitikk. Eit arbeid som vert viktig er å syte for at omsynssone H570 vert utforma slik at den både kan ivareta samanhengar i kulturmiljø, men og vera tenlege i samfunnsutviklinga. I pressområde er det viktig at slike omsynssoner vert gjort operative både gjennom grenser og føresegner. Dette arbeidet kan fylkeskommune ta del i.

Kommuneplanen legg opp til KU for planområde der tema frå kulturminnedatabasen Askeladden og SEFRAK skal vera del av grunnlaget. Me gjer merksam på at SEFRAK som register ikkje er oppdatert slik at status på einskilde objekt må sjekkast ut i kvart tilfelle.

Næringsutvikling

Vestland fylkeskommune registrerer at Osterøy kommune i planprogrammet har lagd særleg vekt på *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling*. Her er areal til næringsutvikling løfta fram som ein av fire hovudsatsingar, og dette er prioritert som eit av kommunen sine fokusområde. I samsvar med den

regionale planen, ser Osterøy kommune at ein viktig arealressurs er reetablering i eksisterande handels- og næringsområde, og det å endre arealformål for å tilpasse seg næringsliv i endring. Det er positivt at ein gjennom arealstrategi vil legge til rette for å utvikle ny industri utan nye naturinngrep, t.d. gjennom reetablering og fortetting rundt eksisterande handels-, industri- og næringsområde.

Vi vil vidare særleg løfte fram viktigheita av å sikre areal til grøn næringsutvikling.. Det er viktig at næringsaktørar vert involvert tidleg i planprosessen, slik at næringslivet sitt arealbehov kjem fram tidleg. Det er sentralt for at planlegging av næringsareal skjer effektiv, langsiktig og heilskapleg.

Akvakultur

I planprogrammet skriv kommunen: *«Arealinnspel knytt til sjø – og strandsone vart handsama i planprosessen for denne planen og vil såleis ikkje bli drøfta og handsama i rulleringa av arealplanen. Det vert likevel opna opp for å revidere områdegrensar og arealføremål som i dag anten verkar urimelege eller ikkje er i samsvar med kommunen sine mål og arealstrategi nedfelt i samfunnsdelen..»*

Fylkeskommunen vurderer planprogrammet som ansvarleg mynde for tildeling av løyve og klarering av lokalitetar etter Akvakulturlova, og ansvarleg mynde med motsegnrett på vegne av akvakulturinteressene etter Plan- og bygningslova.

Fylkeskommunen er positiv til at kommunen vil opne for revidering av arealføremål i sjø som verkar urimelege eller ikkje er i samsvar med kommunen sine mål. Gjeldande plan vedteken i 2018 har i seg avgrensingar i arealbruk og føresegnar som har vore utfordrande både for kommunen, regionale styresmakter og akvakulturverksemdar i samband med søknader etter akvakulturlova om endringar på lokalitetar. I den vidare planprosessen oppmodar vi kommunen om å kontakte fylkeskommunen for å få innspel om dette.

Meir informasjon

Meir informasjon om plantema, rettleiarar og statistikk/kart kan ein finne på nettsidene våre.

Oppsummering

Vestland fylkeskommune ber om at planarbeidet legg vekt på klima og energi, samordna areal- og transportplanlegging, infrastruktur og veg, mobilitet og kollektivtransport, landskap, friluftsliv og folkehelse, barn og unge sine interesser, strandsone, naturmangfald, jordvern og vassforvaltning, universell utforming, kulturminne og kulturmiljø, akvakultur og næringsutvikling, og elles planfaglege innspel. Lukke til med planarbeidet!

Eva Katrine R. Taule
fagleiar kommunal plan

Cathrine Grasdal
rådgjevar

Sakshandsamarar:

Elisabeth Aune – Naturressursar, landbruk og reiseliv – INN

Malene Utkilen – Forvaltning Bergensområdet – INV

Gunhild Raddum – Arealplan - MOK

Anders Søyland – Idrett og friluftsliv – KII

Jostein Aksdal – Arealplan - KII

Elisabeth Hjelmervik Lofthus – Plan, klima og folkehelse – SUD

Ragnhild Berge Feidje – Plan, klima og folkehelse - SUD